

رشد 4.5 درصدی اقتصاد ایران در نیمه نخست 96

براساس بررسی‌های بانک مرکزی، رشد اقتصادی کشور در نیمه اول امسال 4.5 درصد و بدون احتساب نفت 4.1 درصد و نرخ رشد تشکیل سرمایه ثابت تنها 0.1 درصد بوده است.

بانک مرکزی گزارش تحولات اقتصادی ایران در بخش واقعی بر اساس داده‌های حاصل از منابع آماری و برآوردهای مقدماتی انجام شده در خصوص تولید ناخالص داخلی کشور را منتشر کرد و نتایج اولیه نشان دهنده آن است که در نیمه نخست سال 1396، تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه و به قیمت‌های ثابت سال 1390 از 338 هزار و 691 میلیارد تومان در نیمه اول سال 1395 به 353 هزار و 905 میلیارد تومان در نیمه اول سال 1396 افزایش یافته است. نتایج مقدماتی حاصل از بررسی روند تحولات ارزش افزوده فعالیت‌های اقتصادی حاکی از برآورد رشد اقتصادی 4.5 درصدی برای نیمه نخست سال 1396 است.

از سوی دیگر در سمت تقاضای اقتصاد و براساس برآوردهای اولیه‌ای که در خصوص اقلام هزینه‌ای اقتصاد همچون مخارج مصرف نهائی خصوصی، مخارج مصرف نهائی بخش دولتی، تشکیل سرمایه ثابت ناخالص و صادرات و واردات در نیمه نخست سال 1396 به عمل آمده است، رشد اقلام هزینه‌ای فوق‌الذکر به ترتیب 3.7، 3.5، 0.1، 4.3 و 11.4 درصد نسبت به دوره مشابه سال قبل است.

در مجموع، رشد هزینه‌های ناخالص داخلی به قیمت بازار در نیمه نخست سال 1396 نسبت به دوره مشابه سال قبل 4.2 درصد افزایش یافته است. لازم به ذکر است که محاسبات انجام شده در خصوص نرخ رشد اقتصادی شش ماهه اول سال 1396 مقدماتی بوده و در معرض تجدید نظر قرار دارد.

برآورد ارزش افزوده فعالیت‌های مختلف اقتصادی در نیمه نخست سال 1396 نشان می‌دهد که علت عمده افزایش نرخ رشد تولید ناخالص داخلی را باید در افزایش ارزش افزوده فعالیت‌های "نفت"، "حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات"، "بازرگانی، رستوران و هتلداری"، "صنعت" و "برق، گاز و آب" جستجو کرد. چنانکه سهم ارزش افزوده هر یک از فعالیت‌های مذکور در نرخ رشد 4.5 درصدی تولید ناخالص داخلی طی شش ماهه اول سال 1396 به ترتیب 5/0، 5/0، 5/0، 7/0، 3/1 واحد درصد برآورد شده است.

در نیمه نخست سال 1396 ارزش افزوده گروه کشاورزی به قیمت‌های ثابت سال 1390 به میزان 33 هزار و 275 میلیارد ریال برآورد شده که نسبت به دوره مشابه سال قبل 4.2 درصد افزایش نشان می‌دهد. برآوردهای انجام شده در این زمینه حاکی از آن است که تولید محصولات زراعی و باغی در سال 1396 نسبت به دوره مشابه سال قبل به ترتیب 0.3 و 6.5 درصد و تولید محصولات اصلی دامی 5.8 درصد افزایش یافته است.

بر اساس محاسبات اولیه، ارزش افزوده گروه نفت در نیمه نخست سال 1396 به قیمت‌های ثابت سال 1390 به میزان 791107 میلیارد ریال برآورد گردید که گویای رشد 5.8 درصدی نسبت به دوره مشابه سال قبل است. نتایج حاصل از محاسبات مقدماتی در این زمینه نشان دهنده آن است که افزایش نرخ رشد ارزش افزوده این گروه، ناشی از افزایش نرخ رشد تولید و صادرات نفت خام، تولید میعانات گازی، تولید فرآورده‌های پالایشگاهی و نیز افزایش تولید و صادرات گاز طبیعی نسبت به دوره مشابه سال قبل بوده است.

گروه صنایع و معادن در شش ماهه نخست سال 1396 از نرخ رشدی معادل 4.5 درصد برخوردار شد که در مقایسه با دوره مشابه سال قبل 5.3 واحد درصد افزایش یافته و در نتیجه سهمی معادل 1 واحد درصد از نرخ رشد 4.5 درصدی اقتصاد را در دوره مورد بررسی به خود اختصاص داده است. در این گروه، ارزش افزوده بخش‌های "صنعت"، "معادن"، "ساختمان" و "آب و برق و گاز" به ترتیب با نرخ‌های رشد 4.8، 0.4، 0.6 و 7.3 درصدی مواجه بوده‌اند. در بخش ساختمان، ارزش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ساختمان مناطق شهری به قیمت‌های جاری طی شش ماهه اول سال 1396 نسبت به دوره مشابه سال قبل 12.6 درصد افزایش یافته است.

با اعمال شاخص‌های قیمت متناظر و تعدیل رقم مذکور، نرخ رشد ارزش افزوده ساختمان بخش خصوصی به قیمت‌های ثابت سال 1390 معادل 0.3 درصد برآورد شده است. در نهایت با احتساب رقم فوق و نیز با در نظر گرفتن افزایش ارزش افزوده ساختمان دولتی، نرخ رشد بخش ساختمان به قیمت‌های ثابت سال 1390 در حدود 0.6 درصد برآورد می‌شود. ارزش افزوده گروه خدمات نیز در نیمه نخست سال 1396 از نرخ رشد 3.8 درصدی برخوردار شده و سهم آن از رشد 4.5 درصدی تولید ناخالص داخلی به 1.8 واحد درصد رسیده است. نرخ رشد شاخص ضمنی گروه‌های "کشاورزی"، "نفت"، "صنایع و معادن" و "خدمات" در نیمه نخست سال 1396 نسبت به دوره مشابه سال قبل به ترتیب معادل 10.6، 21.7، 9.4 و 8.7 درصد بوده است.

به علاوه، شاخص ضمنی "تولید ناخالص داخلی" و "تولید ناخالص داخلی بدون نفت" نیز طی دوره زمانی مزبور به ترتیب دارای رشد 10.2 و 8.9 درصدی بوده‌اند. برآورد حاصل از تولید ناخالص داخلی بر حسب اقلام هزینه‌های نهایی دلالت بر آن دارد که در نیمه نخست سال 1396 هزینه‌های مصرف نهایی بخش خصوصی، هزینه‌های مصرف نهایی بخش دولتی و تشکیل سرمایه ثابت ناخالص به قیمت‌های ثابت سال 1390، به ترتیب از نرخ رشد 3.7، 3.5 و 0.1 درصدی برخوردار بوده‌اند.

براساس برآوردهای اولیه، نرخ رشد مصرف نهایی بخش خصوصی از 1.2 درصد در نیمه اول سال 1395 به 3.7 درصد در نیمه نخست سال 1396 افزایش یافته است. نرخ رشد مخارج مصرف نهایی بخش دولت نیز در نیمه نخست سال 1396 نسبت به دوره مشابه سال قبل 3.5 درصد افزایش یافته است. محاسبات مقدماتی شش ماهه اول سال 1396 نسبت به دوره مشابه سال قبل، نشان دهنده افزایش نرخ رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص به میزان 0.1 درصد است. تشکیل سرمایه ثابت ناخالص متشکل از دو بخش ماشین‌آلات و ساختمان است. تشکیل سرمایه ثابت ناخالص ساختمان در نیمه نخست سال 1396 نسبت به دوره مشابه سال قبل 0.6 درصد افزایش یافته و در مقابل تشکیل سرمایه ثابت ناخالص ماشین‌آلات طی دوره زمانی مذکور نسبت به دوره مشابه سال قبل 0.9 درصد کاهش یافته است.

کاهش واردات کالاهای سرمایه‌ای در نیمه نخست سال 1396 نسبت به دوره زمانی مشابه سال گذشته، مهمترین عامل در خصوص کاهش نرخ رشد تشکیل سرمایه ثابت ناخالص بخش ماشین‌آلات بوده است. در حوزه تجارت خارجی و بر اساس برآوردهای اولیه، صادرات و واردات کالاهای و خدمات نیز طی شش ماهه اول سال 1396 به قیمت‌های ثابت سال 1390 و نسبت به دوره مشابه سال قبل به ترتیب از نرخ رشد 4.3 و 11.4 درصدی برخوردار بوده‌اند.